

ex diuersis causis exortas, atq; etiam ut congruentius, maiori-
 que cum deliberatione omnia procedant; nempe ut dog-
 mata cum ijs qua ad reformationem spectant, simul trac-
 tentur, et sanciantur ea, qua statuenda uidebuntur tam
 de reformatione, quam de dogmatibus in proxima Sessione
 quam omnibus indicit in diem xvi. subsequentis mensis
 Iulij definita esse decreuit. Hoc tamen adiecto, quod
 dictum terminum ipsa sancta Synodus pro eius arbitrio
 et uoluntate, sicuti rebus Concilij putauerit expedire, etiam
 in generali Congregatione restringere, et prorogare libere
 possit et ualeat.

sessio .5.

Doctrina de Cōmunionē sub utraq; specie, et paruulorum
 publicata in Sessione quinta s. Conc. Trident. sub s. m. s. ii.
 Pio .xx. iiii. die xvi. mensis Iulij 1562

Sacrosancta, Œcumenica, et generalis Tridentina Synodus in
 spiritu sancto legitime congregata presidentibus in ea eisdem
 Apostolica sedis Legatis, cum de tremendo, et sanctissimo Eū-
 charistia Sacramento uaria diuersis in locis errorum mon-
 stra nequissimi demonis artibus circumferantur, ob que in
 nonnullis Prouincijs multi a Catholica Ecclesia fide, atq;
 obedientia uideantur discessisse, censuit ea, qua ad Cō-
 munionem sub utraq; specie, ac paruulorum usum pertinent
 hoc loco exponenda esse. Quapropter cunctis Christianis
 interdicit ne posthac de ijs aliter uel credere, uel docere,
 uel predicare audeant, quam est his Decretis explicatū
 atq; definitum

Prohemium

Cap. p^m Laycos, et clericos non confuentes non adfrangi
 ad Cōmunionem sub utraq; specie

Itaq; sancta ipsa Synodus a spiritu sancto, qui spiritus est sa-
 pientia, et intellectus, spiritus consilij et pietatis edocta

atq; ipsius Ecclesie iudicium, atq; consuetudinem sequuta
declarat, ac docet, nullo Diuino præcepto Laycos, et clericos
non conficientes obligari ad Eucharistia Sacramentum
sub utraq; specie sumendum: neq; ullo pacto, salua fide, du-
bitari posse, quin illis alterius Speciei Communio ad salutem
sufficiat. Nam etsi Christus Dominus in ultima cena
uenerabile hoc sacramentum in panis et uini speciebus
instituit, et Apostolis tradidit. non tamen illa institutio, et
traditio eò tendunt, ut omnes Christifideles statuto Dni
ad utramq; speciem accipiendam astringantur. Sed neq;
ex sermone illo apud Jo. vi. rectè colligitur utriusque
speciei Communione a Domino perceptam esse, utcumq; iux-
ta uarias sanctorum Patrum, et Doctorum interpretatio-
nes intelligatur. Namq; qui dixit Nisi manducaueritis
carnem filij hominis, et biberitis eius sanguinem non ha-
bebitis uitam in uobis. dixit quoq; Si quis manducat ex
hoc pane uiuet in æternum. Et qui dixit Qui manducat
meam carnem, et bibit meum sanguinem, habebit uitam
æternam. dixit etiam Panem, quem ego dabo, caro mea est
pro mundi uita. Et deniq; qui dixit Qui manducat meam
carnem, et bibit meum sanguinem, in me manet, et ego
in illo: dixit nihilominus Qui manducat hunc panem
uiuet in æternum.

Cap. 2^a Ecclesie potestas circa dispensationem sacram. Euchar.
Præterea, declarat hanc potestatem perpetuo in Ecclesia
fuisse, ut in Sacramentorum dispensatione, salua illor.
substantia, ea statueret, uel mutaret, qua susipientium
utilitati, seu ipsorum Sacramentorum uenerationi, pro

rerum, temporum, et locorum uarietate magis expedire uideatur. Id autem Apostolus non obscure usus est innuisse, cum ait Sic nos existimet homo, ut ministros Christi, et dispensatores mysteriorum Dei, atque ipsum quidem hac potestate usum esse, satis constat, cum in multis alijs, cum in hoc ipso Sacramento, cum ordinatis nonnullis circa eius usum, cetera, inquit, cum uenero disponam. Quare agnoscens sancta, mater Ecclesia hanc suam in administratione sacramentorum auctoritatem, licet ab initio Christianae religionis non infrequens utriusque speciei usus fuisset, tamen progressu temporis latissime, iam mutata illa consuetudine grauibus, et iustis causis adducta, hanc speciem sub altera specie communicandi approbauit, et pro lege habenda decreuit, quam reprobare, aut sine ipsius Ecclesiae auctoritate pro libito mutare non licet.

Cap. 3^m Totum et integrum Christum, ac uerum Sacramentum sub qualibet specie sumi.

Insuper declarat, quamuis Redemptor noster (ut antea dictum est) in suprema illa cena hoc sacramentum in duabus speciebus instituerit, et Apostolus tradiderit, tamen fatendum esse etiam sub altera tantum specie totum atque integrum Christum, uerumque Sacramentum sumi. Ac propterea, quod ad fructum attinet, nulla gratia necessaria ad salutem eos depraudari qui unam speciem solum accipiunt.

Cap. 4^m Paruulos non obligari ad Coronam Sacramentalem.

Denique eadem sancta Synodus docet Paruulos usu rationis carentes nulla obligari necessitate ad Sacramentalem Eucharisticae Coronam, siquidem per Baptismi Lauacrum

regenerati, et Christo incorporati adeptam iam filiorum
Dei gratiam in illa aetate amittere non possunt. Neg, ideo
tamen damnanda est antiquitas, si eum morem in qui-
busdam locis aliquando seruauit. ut enim sanctissimi
illi Patres sui facti probabilem causam pro illius temporis
ratione habuerunt, ita certe eos nulla salutis necessitate
ad fecisse sine controversia credendum est.

Canones de Coene sub utraq, specie publicati in eadem
quinta sessione s. Cone. Trident. die xvi Julij 1562

Si quis dixerit ex Dei praecepto, uel ex necessitate salutis
omnes et singulos Christianos utramq, speciem sanctissi-
mi Eucharistiae Sacramenti sumere debere. Anathema sit

Si quis dixerit sanctam Ecclesiam Catholicam non iustis
causis, et rationibus adductam fuisse, ut laicos, atq, etiā
clericos non conficientes sub panis tantummodo, commu-
nicaret, aut in eo errasse. Anathema sit

Si quis negauerit totum et integrum Christum omnium
gratiarum fontem, et autorem sub una panis specie
sumi, quia (ut falso quidam asserunt) non secundu-
ipsum Christi institutionem sub utraq, specie sumatur
Anathema sit

Si quis: dixerit paruulis, antequam ad annos discre-
tionis peruenerint necessariam esse Eucharistiae Commu-
nionem. Anathema sit

Duos uero articulos aliás propositos, hos. nondū
tamen excusos. uidelicet

An rationes, quibus sancta Catholica Ecclesia adducta
fuit, ut cōmunicaret Sacerdos, atq; etiam non celebrantes sa-
cerdotes, sub una tantum panis specie, ita sint retinen-
da, ut nulla ratione Calicis usus cuiq; sit permittendus

et
An si honestis, et Christiana charitati consentaneis
rationibus concedendus alicui Nationi, uel Regno
Calicis usus uideatur, sub aliquibus conditionibus con-
cedendus sit, et quanam sint illae.

Eadem sancta Synodus in aliud tempus, oblata sibi
quamprimum occasione, examinandos atq; definiendos re-
seruat.

Eadem sacrosancta Oecumenica. et generalis Tridentina
Synodus in Spiritu sancto legitime congregata
presidentibus in ea eisdem Apostolica sedis Legatis sta-
tuit, et decernit proximam futuram Sessionem habenda-
m, et celebrandam esse feria quinta post octauam
festi Natiuitatis beatae Mariae uirginis, qua erit. xvii.
mensis Septembris proximē futuri. Hoc tamen adiecto
quod dictum terminum, ac cuiuscunq; Sessioni in posterum
praesigendum ipsa sancta Synodus pro eius arbitrio, et
uoluntate, secuti rebus Concilij uidebitur expedire
etiam in generali Congregatione restringere, et pro-
rogare Libere possit, et ualeat

↳ Lecti sunt supradictū Decretū ultimo loco post sequens
de Reformatione Decretum

Decretum de Reformatione publicatū in eadem quinta
Sessione s. Conc. Trid. die XVI July 1562

Eadem sacrosancta Oecumenica, et generalis Tridentina Synodus in spiritu sancto legitime congregata præsidentibus in ea eisdem Apostolica sedis Legatis, ad Dei omnipotentis laudem, et sanctæ Ecclesiæ ornamentum, ea quæ sequuntur de Reformationis negotio in præsentī statuenda esse censuit quoniam ab Ecclesiastico ordine omnis auaritia suspitio abesse debet, nihil pro collatione quorumcūq; ordinum, etiam clericales tonsuræ, nec pro literis dimissorijs, aut testimonialibus, nec pro sigillo, nec alia quacūq; de causa, etiam sponte oblatum Episcopi, et alij ordinum collatores, aut eorum ministri quouis prætextu accipiant. Notarij uero in his tantum locis, in quibus non uiget laudabilis consuetudo nihil accipiendi, pro singulis literis dimissorijs, aut testimonialibus decimam tantum unius aurei partem accipere possunt, dum modo nullum eis salarium sit constitutum pro officio exercendo, nec Episcopo ex Notarij comodis, aliquod emolumentum ex eisdem, uel ordinum collatione directe, uel indirecte prouenire possit. tunc enim gratis operam suam eos prestare omnino tenore decernit. Contrarias taxas, ac statuta, et consuetudines, etiam immemorabiles, quorumcūq; locor, quæ potius abusus, et corruptela Symoniaca prauitati fauentes, nuncupari possunt penitus cassando, ac interdicens; et qui secus fecerint tam dantes, quam accipientes ultra Diuinam ultionem penas à iure inflictas ipso facto incurrant.

Cum non deceat eos, qui Diuino ministerio ascripti sunt, cuius ordinis dedecore mendicare, aut sordidum aliquem questum exercere; Comperitūq; sit, quam plures plerisq; in locis
ad

ad sacros ordines nullo ferè delectu admitti, qui uarijs artibus, atq; fallacys constringunt se beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere. Statuit sancta Synodus ne quis demceps clericus secularis quamuis alias sit idoneus moribus, scientia, acce ad sacros ordines promoveatur: nisi prius legitime constet, eum beneficium Ecclesiasticum (quod sibi ad uictum honestè sufficiat, pacifice possidere. Id uero beneficium resignare non possit nisi facta mentione quod ad illius beneficii titulum sit promotus, neq; ea resignatio admitatur, nisi constet quod aliunde uiuere comode possit et aliter facta resignatio nulla sit. Patrimonium uero uel pensionem obtinentes, ordinari posthac non possunt nisi illi, quos Episcopus iudicauerit assumendos pro necessitate, uel comoditate Ecclesiarum suarum. Et quoq; prius perspecto, patrimonium illud uel pensionem uerè ab eis obtineri, taleq; esse, quia eis ad uitam sustentandam satis sunt, atq; illa demceps sine licentia Episcopi alienari, aut extinguì, uel remitti nullatenus possunt donec beneficium Ecclesiasticum sufficiens sint adepti, uel aliunde sciant unde uiuere possint, antiquorum Canonum penas super his innouando.

Cum beneficia ad Diuinum cultum, atq; Ecclesiastica munia sint constituta, ne qua in parte minuatur Diuinus cultus sed ei debitum omnibus in rebus obsequium præstetur. Statuit sancta Synodus in Ecclesijs Cathedralibus quam Collegiatis in quibus nulla sunt distributiones quotidiana, uel ita tenues, ut uerisimiliter negligantur, tertiam partem fructuum, et quorumcunq; prouentuum, et obuen-

tam

tionum tam dignitatum quam Canonatum, Personatum, portionum et officiorum, separari debere, et in distributiones quotidianas conuerti, quae inter dignitates obtinentes, et ceteros Diuinis interessentes, proportionabiliter iuxta diuisionem ab Episcopo, etiam tanquam sedis Apostolicae Delegato in ipsa prima fructuum deductione faciendam, diuidantur; saluis tamen consuetudinibus earum Ecclesiarum in quibus non residentes seu non seruientes nihil, uel minus tercia parte percipiunt. non obstantibus exemptionibus, ac alijs consuetudinibus, etiam in memorabilibus, et appellationibus quibuscumque crescentibus non seruientium contumacia, liceat contra eos procedere iuxta iuris, ac sacrorum Canonum dispositionem.

Episcopi, etiam tanquam sedis Ap^{ca} Delegati in omnibus Ecclesijs Parochialibus uel Baptismalibus, in quibus populus ita numerosus sit, ut unus Rector non possit sufficere Ecclesiasticis Sacramentis ministrandis, et cultui Diuino peragendo cogant Rectores, uel alios ad quos pertinet, sibi tot sacerdotes ad hoc munus adiungere, quot sufficiant ad Sacramenta exhibenda, et cultum Diuinum celebrandum In his uero in quibus ob locorum distantiam, sive difficultatem Parochiani sine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, et Diuina officia audienda accedere non possunt, nouas parochias, etiam inuitis Rectoribus iuxta Constit. Alex. iij. quae incipit Ad audiendam, constituere possunt Illis autem sacerdotibus qui de nouo erunt Ecclesijs nouiter erectis praeficiendi

praeficiendi, competens assignetur portio, arbitrio Episcopi
 ex fructibus ad Ecclesiam Matricem quocumq; modo perti-
 nentibus, etsi necesse fuerit compellere possit populum ea
 subministrare, quae sufficiant ad vitam dictorum sacerdotu
 sustentandam, quacumq; reservatione generali, uel speci-
 ali, uel affectione super dictis Ecclesijs non obstantibus.
 Neg; huiusmodi ordinationes, et electiones possint tolli, nec
 impediri, ex quibuscumq; provisionibus, etiam uigore re-
 signationis, aut quibusuis alijs derogationibus, uel suspen-
 sionibus

Ut etiam Ecclesiar, status, ubi sacra Deo officia administra-
 tur, ex dignitate conseruetur, possunt Episcopi, etiam
 tanq; sedis Apostolica Delegati iuxta formam iuris, sine
 tamen prauiudicio obtinentium facere uniones perpe-
 tuas quarumcumq; Ecclesiar, Parochialiu, et Baptisma-
 lium, et aliorum beneficiorum curatoru, uel non cu-
 ratorum cum curatis propter earum paupertatem, et
 in ceteris casibus a iure permisis, etiam si dictae Eccle-
 siae, uel beneficia essent generaliter, uel specialiter re-
 seruata, aut qualitercumq; affecta. quae uniones etiam
 non possunt reuocari, aut quoquo modo infringi uigore
 cuiuscumq; provisionis, etiam ex causa resignationis,
 aut derogationis, aut suspensionis

Quia illiterati, et imperiti Parochialium Ecclesiarum
 Rectores sacris minus apti sunt officijs, et alij propter
 eorum uitae turpitudinem, potius destruunt, quam
 aedificent, Episcopi etiam tanq; sedis Apostolica Del-

gati eisdem illiteratis, et imperitis si alias honeste uitae sint
Graduatores, aut Vicarios pro tempore deputare, partemque
fructuum eisdem pro sufficienti uultu assignare, uel
aliter prouidere possunt, quacunque appellatione, et
exemptione remota. eos uero qui turpiter, et scandalose
uiuunt, postquam praeuerti fuerint, coerceant, ac castigent
etsi adhuc incorrigibiles in sua nequitia perseuerent,
eos beneficijs iuxta sacrorum Canonum constitutiones
exemptione, et appellatione quacunque remota, prouandi
facultatem habeant

Cum illud quoque ualde curandum sit, ne ea quae sacris mi-
nisterys dicata sunt, temporum iniuria obsolescant, et
ex hominum memoria excidant Episcopi, etiam tanquam
Apostolicae sedis Delegati transferre possunt beneficia
simplicia, etiam iuris patronatus, ex Ecclesijs, quae
uetustate, uel alias collapsae sint, et ob eor, inopiam
nequeant instaurari uocatis ijs, quorum interest
in Matrices, aut alias Ecclesias locorum eorundem
seu uiciniarum arbitrio suo, atque in Ecclesijs erigant
altaria, uel Cappellas sub ysdem inuocationibus, uel
in iam erecta altaria, uel Cappellas transferant, cum
omnibus emolumentis, et oneribus prioribus Ecclesijs
impositis. Parochiales uero Ecclesias, etsi iuris Pa-
tronatus sint, ita collapsas refici, et instaurari pro-
curent, ex fructibus et prouentibus quibuscunque ad
easdem Ecclesias quomodocunque pertinentibus, qui si
non fuerint sufficientes, patronos et omnes alios qui

fructus aliquos ex dictis Ecclesijs prouenientes percipiunt
aut in eor, defectu Parochianos omnibus medijs oppor-
tunis ad predicta cogant, quacumq; appellatione, exemp-
tione, et contradictione remota. Quod si nimia egestate
omnes laborent, ad Matrices, seu uiciniores Ecclesias
transferantur cum facultate tam dictas Parochiales
q; alias Ecclesias diuitas in prophanos usus, non
sordidos, erecta tamen ibi cruce, conuertendi

Quacumq; in Diocesi ad Dei cultum spectant, ab Ordi-
narijs diligenter curari, atq; ijs, ubi oportet, prouideri
aequum est. Propterea comendata Monasteria, et
Abbatia, Prioratus, et Praepositura nuncupata, in
quibus non uiget regularis obseruantia, nec non bene-
ficia tam curata, quam non curata, secularia, regula-
ria qualitercumq; comendata, etiam exempta ab Epis-
copis etiam tamq; Apostolicae sedis Delegatis, annis
singulis uisitentur, curentq; ijdem Episcopi congruen-
tibus remedijs, etiam per sequestrationem fructuum, ut
qua renouatione indigent, aut restoratione, reficiantur
et cura animarum, si qua illis, uel illorum annexis
immineat, aliq; debita obsequia recte exercentur.
appellationibus, quibuscumq; consuetudinibus etiam
immemorabili tempore perscriptis conseruatorijs in-
dicum deputationibus, et eorum inhibitionibus non
obstantibus. Ceteri in eis uigeret obseruantia regularis
prouideant Episcopi paternis admonitionibus, ut
eor, Regularium superiores, iuxta eorum regularia

instituta, debitam uiuendi rationem obseruent, et obseruari
faciant, et sibi subditos in officio contineant, ac moderen-
tur. quod si admoniti intra sex menses eos non uisitaue-
rint, uel correxerint, tunc ijdem Episcopi, etiam ut Dele-
gati sedis Apostolica eos uisitare possint, et corrigere
prout ipsi superiores possint iuxta eorum instituta
quibuscumq; appellationibus, priuilegijs et exemptionib;
penitus remotis, et non obstantibus

Cum multa à diuersis antea Concilijs tam Lateranensi
et Viennen. q; Lugdunensi aduersus prauos elemosynar,
quæstorum abusus remedia tunc adhibita posteriorib;
temporibus reddita fuerint inutilia, potiusq; eorum
malitia, ita quotidie magno fidelium omnium scandalo
et quærela, exerescere deprehendatur, ut de eorum
emendatione nulla spes relicta uideatur. Statuit ut
posthac in quibuscumq; Christianæ religionis locis
eorum nomen, atq; usus penitus aboleatur. nec ad offi-
cium huiusmodi exercendum nullatenus admittantur.
Non obstantibus priuilegijs, Ecclesijs, Monasterijs, hos-
pitalibus, pijs locis, et quibusuis cuiuscumq; gradus
status, et dignitatis personis concessis, aut consuetu-
dine etiam immemorabilibus. Indulgentias uero, aut
alias spirituales gratias, quibus non ideo decet Chri-
stifideles, priuari demceps per Ordinariorum locorum
adhibitis duobus de Capitulo debitis temporibus populo
publicandas esse decernit. quibus etiam elemosynas

atq;

atq; oblata sibi charitatis subsidia, nulla proorsus mercede, de accepta fideliter colligendi facultas datur, ut tandem coelestes hos Ecclesiae thesauros non ad quam sed ad pietatem exerceri omnes uerè intelligant.

Sessio .6.^a

(14)

Doctrina de sanctiss. Sacrificio Missae, publicata in Sessione VI. s. Conc. Tridenti sub S. D. N. Pio PP. III die XVII mensis Septemb. 1562

Sacrosancta, Oecumenica, et generalis Tridentina Synodus in Spu sancto legitime congregata praesidentibus in ea eisdem Apost. Legatis: Ut uetus, absoluta, atque omni ex parte perfecta de magno Eucharistiae mysterio in sancta Catholica Ecclesia fides, atq; doctrina retineatur, et in sua puritate propulsatis erroribus, atq; haeresibus, conseruetur: de ea quatenus uerum, et singulare Sacrificium est, Spiritus sancti illustratione edocta, haec, quae sequuntur, docet, declarat et fidelibus populis praedicanda decernit

Caput Primum

Quoniam sub priori testamento (teste Apostolo Paulo) propter Levitici sacerdotij imbecillitatem, consummatio non erat: oportuit (Deo patre misericordiarum ita ordinante) sacerdotem alium secundum ordinem Melchisedech, surgere Dominum nostrum Jesum Christum, qui posset omnes, quot quot sanctificandi essent, consummare, et ad perfectum adducere. Isigitur Deus et Dominus noster, et si semel se ipsum in ara crucis, morte intercedente Deo Patri oblaturus erat, ut aeternam illis redemptionem operaretur